

**NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W SZCZECINIE**

71-420 Szczecin, ul. Jacka Odrowąża 1
tel. 091 4231776 fax 091 4224581

Szczecin, dnia 5 maja 2009 r.

LSZ-410-90-04/09
P/09/170

**Pan
Tadeusz Kwiatkowski
Wójt Gminy Przybiernów**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie przeprowadziła w Urzędzie Gminy w Przybiernowie, zwanego dalej „Urzędem”, kontrolę w zakresie gospodarowania i nadzoru nad zabytkami nieruchomymi w latach 2004 – 2008, w szczególności nad zabytkowym pałacem w Łoźnicy, zwany dalej „pałacem”.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym w dniu 10 kwietnia 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

NIK negatywnie ocenia gospodarowanie i nadzór nad zabytkowymi nieruchomościami w kontrolowanym zakresie. Ocenę tę uzasadniają poniższe ustalenia.

1. Aktem notarialnym z dnia 12 lutego 2002 r. Gmina Przybiernów nieodpłatnie przejęła na własność zespół pałacowo-parkowy w Łoźnicy od Agencji Nieruchomości Rolnych (ANR). Według opinii technicznej z sierpnia 2001 r. pałac znajdował się w złym stanie technicznym i wymagał podjęcia remontu zabezpieczającego, gdyż ściany były zawilgocone i zmurszałe, więźba wykazywała ugięcia, pokrycie dachowe było nieuszczelne oraz brak było stolarki okiennej i drzwiowej.

Mimo złego stanu pałacu oraz nakazu Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Goleniowie (PINB) z dnia 12.03.2003 r. i decyzji Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (ZWKZ) z dnia 7.08.2006 r. w sprawie wykonania prac zabezpieczających przed dostępem osób postronnych i dalszą dewastacją, Gmina do 2008 r. nie wykonała w budynku żadnych prac zabezpieczających. Dopiero we wrześniu 2008 r. usunięto krzewy przy budynku oraz zamurowano otwory okienne i drzwiowe na parterze kosztem 13.165 zł.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

2. Do zabezpieczenia i utrzymania pałacu wraz z otoczeniem, w należyтым stanie, zobowiązywał Gminę art. 5 ustawy o ochronie zabytków² oraz art. 7 ust. 1 pkt 9 ustawy o samorządzie gminnym³. Oględziny Pałacu dokonane w dniu 31.03.2009 r. wykazały, że budynek był nieużytkowany, nieoznakowany znakiem informującym o jego zabytkowym charakterze, a jego stan techniczny był bardzo zły. Ściany były zmurzałe i zawilgocone, dach był nieszczelny, kalenica oraz więźba dachowa wykazywały ugięcia, co groziło zawaleniem części dachu. Poza zamurowaniem otworów okiennych i drzwiowych w budynku nie wykonano żadnych innych robót.

Gmina nie występowała w latach 2004-2008 z wnioskami o dotacje na podstawie art. 73 i art. 81 ustawy o ochronie zabytków, do organu stanowiącego powiatu, samorządu województwa i właściwego ministra do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Według wyjaśnień Pana Wójta przyczyną nie wykonania w pałacu żadnych robót w zakresie poprawy stanu budynku, było to, że Gmina w okresie badanym, nie miała własnych środków finansowych na ich wykonanie, a nie ubiegała się o środki unijne, ponieważ nie mogła zapewnić środków na wkład własny.

3. Urząd nie prowadził gminnej ewidencji zabytków, nie posiadał kart adresowych obiektów wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków oraz nie sporządził gminnego programu opieki nad zabytkami, do czego był zobligowany przepisami art. 22 ust. 4 oraz art. 21 ustawy o ochronie zabytków. Urząd posiadał jedynie spis 16 zabytków sporządzony według stanu na dzień 10.02.2006 r. zawierający nazwę zabytku i właściciela. W czasie kontroli NIK uzyskał od ZWKZ 54 kserokopii kart ewidencyjnych, w tym 13 kopii kart zabytków wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków.

Urząd opracował plan ochrony zabytków dopiero w lipcu 2007 r. tj. 24 miesiące po terminie określonym w § 7 rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r.⁴ Wbrew wymogom § 5 pkt 1 ww. rozporządzenia nie zaktualizowano planu ochrony w 2008 r.

4. Urząd jako właściciel pałacu otrzymał zawiadomienie sądowe z dnia 12.08.2002 r. o założeniu księgi wieczystej dla nieruchomości zabudowanej pałacem, nie posiadał natomiast wypisu z księgi wieczystej, o który wystąpił do właściwego sądu w dniu 8.04.2009 r.

Pałac od 2002 r. nie był użytkowany. Urząd po uzyskaniu w maju 2005 r. wyceny nieruchomości ogłosił w latach 2005-2006 trzy przetargi nieograniczone, które nie doszły do skutku ze

² ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 ze zm.)

³ ustawa z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 Nr 142, poz. 1591 ze zm.)

⁴ rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2004 r. Nr 212, poz. 2153)

względu na brak ofert. Dopiero po ogłoszeniu pierwszego przetargu w 2005 r. Urząd wystąpił do ZWKZ o zgodę na planowaną sprzedaż pałacu, którą otrzymał w listopadzie 2005 r.

Urząd nie posiadał dokumentacji konserwatorskiej i nie występował do ZWKZ o udzielenie zaleceń konserwatorskich, o których mowa w art. 25 ust. 1 oraz art. 27 ustawy o ochronie zabytków.

5. Problematyka ochrony zabytków nieruchomych w Gminie nie była dotychczas przedmiotem kontroli wewnętrznej. Zadanie dotyczące gospodarowania i sprawowania nadzoru nad zabytkami Gminy nie zostało określone w obowiązującym Regulaminie Organizacyjnym Urzędu oraz zakresach czynności pracowników.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, NIK Delegatura w Szczecinie wnioskuje o:

- 1. Podjęcie działań w celu zapewnienia realizacji obowiązków określonych w ustawie o ochronie zabytków, w szczególności prac zabezpieczających pałac w Łoźnicy.*
- 2. Opracowanie dokumentacji konserwatorskiej obejmującej uzgodniony z ZWKZ program prac konserwatorskich i program zagospodarowania pałacu w Łoźnicy.*
- 3. Prowadzenie gminnej ewidencji zabytków zgodnie z wymogami ustawowymi.*
- 4. Sporządzenie gminnego programu opieki nad zabytkami obejmującego wszystkie zabytki.*
- 5. Określenie w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu i zakresach czynności pracowników zadań z zakresu gospodarowania i sprawowania nadzoru na zabytkami.*

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wójta - w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego - informacji o sposobie wykonania wniosków, bądź o podjętych działaniach w celu ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust.1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia do Dyrektora Delegatury w Szczecinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków, zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.